

У П У Т С Т В О

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ НЕПОСРЕДНИХ ИЗБОРА ЗА ЧЛАНОВЕ НАЦИОНАЛНИХ САВЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА*

(пречишћен текст)

I. УВОДНА ОДРЕДБА

Члан 1.

Овим упутством ближе се уређује поступак спровођења непосредних избора за чланове националних савета националних мањина (у даљем тексту: избори).

II. ОРГАНИ И ТЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 2.

Органи за спровођење избора су Републичка изборна комисија и бирачки одбори.

Републичка изборна комисија

Члан 3.

(1) Републичка изборна комисија (у даљем тексту: Комисија) обавља послове који су одређени Законом о националним саветима националних мањина и овим упутством.

(2) Комисија може да овласти свог члана или заменика члана (у даљем тексту: Координатор) да у управном округу и граду Београду обавља у име Комисије поједине радње које су везане за организацију и припрему избора.

Радна тела Комисије

Члан 4.

(1) За пружање техничке помоћи у организовању избора, Комисија образује радна тела Комисије (у даљем тексту: радна тела).

(2) Радно тело се образује за подручје једне или више јединица локалне самоуправе, као и за подручје једне или више градских општина града Београда.

(3) Радна тела нису органи за спровођење избора, већ искључиво обављају послове који су предвиђени овим упутством.

(4) Радна тела се старају о уређењу бирачких места, организују обуку бирачких одбора за спровођење гласања, примају изборни материјал од Координатора, предају изборни материјал бирачким одборима пре гласања, преузимају изборни материјал од бирачких одбора после гласања и предају га Координатору.

(5) Координатори су дужни да, најкасније приликом примопредаје изборног материјала пре гласања, обаве обуку чланова

* „Службени гласник РС“, број 57/18

радних тела и координатора радних тела са територије управног округа за који су овлашћени.

Састав радног тела

Члан 5.

(1) Радно тело чине чланови именовани на предлог начелника општинске/градске управе, односно начелника општинске/градске управе надлежне за изборне послове и начелника општинске управе градске општине града Београда (у даљем тексту: начелник управе) из реда лица са високим образовањем запослених у општинској/градској управи. Приликом предлагања кандидата за чланове радних тела, предност треба дати лицима уписаним у посебне бирачке спискове националних мањина која имају завршен правни факултет и искуство у спровођењу избора.

(2) Ако се радно тело образује за подручје једне јединице локалне самоуправе која има до 10 бирачких места, радно тело има три члана.

(3) Ако се радно тело образује за подручје једне јединице локалне самоуправе која има од 10 до 20 бирачких места, радно тело има пет чланова.

(4) Ако се радно тело образује за подручје једне јединице локалне самоуправе која има преко 20 бирачких места, радно тело има седам чланова.

(5) Ако се радно тело образује за подручје више јединица локалне самоуправе, односно више градских општина града Београда, радно тело има онолико чланова колико јединица локалне самоуправе, односно градских општина обухвата, који се именују на предлог начелника управа сваке од обухваћених јединица локалне самоуправе.

(6) У састав радног тела улази и начелник управе.

(7) Ако се радно тело образује за подручје више јединица локалне самоуправе, односно више градских општина града Београда, у састав радног тела улазе начелници управа тих јединица локалне самоуправе, односно градских општина.

(8) Уколико начелник управе није у могућности да обавља дужности члана радног тела, у радно тело улази његов заменик. Уколико ни заменик начелника управе није у могућности да обавља дужности члана радног тела, начелник управе ће у састав радног тела предложити лице запослено у општинској/градској управи одговарајуће за вршење дужности члана радног тела.

(9) Начелник управе обезбеђује услове за рад радног тела и координира његов рад.

(10) Рад радног тела образованог за подручје више јединица локалне самоуправе, односно више градских општина града Београда, координира начелник управе јединице локалне самоуправе, односно градске општине са највећим бројем бирача уписаних у посебне бирачке спискове националних мањина.

Члан 6.

Комисија посебном одлуком утврђује број, састав и подручје рада радних тела, најкасније 30 дана пре дана одржавања избора.

Члан 7.

(1) Предлоге за именовање чланова радних тела, начелници управа подnose Комисији у року од пет дана од дана доношења одлуке из члана 6. овог упутства.

(2) Предлог за именовање треба да садржи: име и презиме, занимање, пребивалиште и адресу стана, број мобилног телефона за контакт и адресу за пријем електронске поште.

(3) Координатор је овлашћен да предложи измену предлога начелника управе за именовање члана радног тела, при чему је дужан да такав предлог образложи.

(4) Ако начелник управе благовремено не предложи неког члана радног тела, Комисија ће за члана радног тела именовати лице одговарајуће за вршење ове дужности.

(5) Комисија образује радна тела најкасније 20 дана пре дана одржавања избора.

Састав бирачког одбора

Члан 8.

(1) Бирачки одбор чине председник, четири члана и њихови заменици, именовани на предлог начелника управе.

(2) За председника бирачког одбора и заменика председника бирачког одбора именују се лица запослена у јавном сектору (државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, установе, јавна предузећа).

(3) Приликом предлагања председника, заменика председника, чланова и заменика чланова бирачких одбора, предност треба дати лицима уписаним у посебне бирачке спискове националних мањина.

(4) Приликом предлагања председника бирачког одбора, предност треба дати лицу које има високо образовање и искуство у спровођењу избора.

(5) Приликом предлагања лица у бирачке одборе, начелници управа треба да воде рачуна о равномерној заступљености полова.

(6) Комисија на својој интернет страници објављује полну структуру бирачких одбора, укупно и посебно по јединицима локалне самоуправе.

Члан 9.

(1) Председнике, заменике председника, чланове и заменике чланова бирачких одбора именује Комисија.

(2) Решење о образовању бирачких одбора и именовању председника и чланова бирачких одбора и њихових заменика Комисија доноси најкасније десет дана пре дана одржавања избора.

(3) Радно тело је дужно да, најкасније два дана пре дана одржавања избора, организује обуку бирачких одбора за спровођење гласања на бирачком месту и примени правила о раду бирачких одбора. Уколико се на бирачком месту истовремено спроводе избори за чланове више националних савета, радно тело ће на обуци тој околности посветити посебну пажњу. Радно тело је дужно да о спроведеној обуци поднесе писмени извештај Комисији, који треба да садржи податке о времену и месту одржавања обуке, именима присутних чланова бирачких одбора, кратак приказ тока обуке и питања која су посебно разматрана или евентуално оцењена као спорна.

Члан 10.

(1) Предлог за именовање председника, заменика председника, чланова и заменика чланова бирачких одбора начелници управа достављају Комисији најкасније 15 дана пре дана одржавања избора.

(2) У предлогу за именовање наводе се следећи подаци о предложеним лицима: име и презиме, име једног родитеља, јединствени матични број грађана (у даљем тексту: ЈМБГ), пребивалиште и адреса стана и број телефона.

(3) Координатор је овлашћен да предложи измену предлога начелника управе за именовање члана бирачког одбора, при чему је дужан да такав предлог образложи.

(4) Ако начелник управе благовремено не предложи неко лице у бирачки одбор, Комисија ће у бирачки одбор именовати лице одговарајуће за вршење дужности у бирачком одбору.

Законска ограничења

Члан 11.

(1) Једно лице може да буде члан само једног бирачког одбора.

(2) Приликом предлагања именовања и замене чланова бирачког одбора, начелник управе је дужан да пази на законска ограничења у погледу чланства у бирачком одбору.

Замена члана бирачког одбора

Члан 12.

Замену члана бирачког одбора врши Комисија на предлог начелника управе, најкасније пет дана пре дана одржавања избора.

III. ПОДНОШЕЊЕ ИЗБОРНЕ ЛИСТЕ

Ко може да поднесе изборну листу

Члан 13.

(1) Изборну листу кандидата за чланове националног савета (у даљем тексту: изборна листа) може поднети: група бирача уписаних у посебан бирачки списак, удружење чији се циљеви остварују у области заштите права националне мањине и регистрована политичка странка националне мањине (у даљем тексту: предлагач изборне листе).

(2) Групу бирача образују најмање три бирача уписана у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира.

(3) Група бирача образује се писменим споразумом овереним у складу са законом којим се уређује оверавање потписа. Споразум о образовању групе бирача обавезно садржи циљеве образовања групе бирача, податке о лицима која су је образовала (име и презиме, ЈМБГ и пребивалиште и адреса стана, наведени према подацима из личне карте) и лице које је одређено да заступа групу бирача. У споразуму се наводи и: назив групе бирача, ако је одређен, за избор ког националног савета се група бирача образује, као и назив изборне листе која се подноси (који садржи и носиоца изборне листе, ако је одређен).

(4) Споразум о образовању групе бирача сачињава се на српском језику, ћириличким писмом, а може да се сачини и на језику и писму националне мањине, тако што би сваки члан споразума садржао прво текст на српском језику и ћириличким писмом а испод тај текст наведен на језику и писму националне мањине.

(5) Изборну листу у име групе бирача подноси лице одређено да заступа групу бирача, или лице које он за то овласти, на обрасцу који прописује Комисија.

(6) Изборну листу у име удружења подноси заступник удружења уписан у Регистар удружења, или лице које он за то овласти, на обрасцу који прописује Комисија.

(7) Изборну листу у име политичке странке националне мањине подноси заступник политичке странке уписан у Регистар политичких странака, или лице које он за то овласти, на обрасцу који прописује Комисија.

(8) Лице које је овлашћено да поднесе изборну листу, овлашћено је и да у име предлагача изборне листе врши све друге радње у изборима, осим ако предлагач изборне листе друкчије не одреди и о томе писмено обавести Комисију.

Рок за подношење изборне листе

Члан 14.

Изборне листе подносе се Комисији у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14, најкасније 15 дана пре дана одржавања избора.

Садржина изборне листе

Члан 15.

(1) Изборна листа подноси се на обрасцу који прописује Комисија, у писменој и електронској форми (ЦД или ДВД).

(2) Садржина изборне листе у писменој форми и изборне листе у електронској форми мора бити истоветна.

(3) Изборна листа садржи:

1) назив предлагача изборне листе;

2) назив изборне листе, који може да садржи и име и презиме неког лица (носилац изборне листе);

3) податке о свим кандидатима за чланове националног савета (редни број на изборној листи, име и презиме, ЈМБГ, занимање, пребивалиште и адреса стана кандидата);

4) име и презиме и потпис лица које подноси изборну листу.

(4) На изборној листи мора да се налази најмање једна трећина кандидата од броја чланова националног савета који се бира, а највише онолико кандидата колико се чланова националног савета бира.

(5) Кандидат може бити само оно лице које је уписано у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира.

(6) Име и презиме кандидата наводе се у изборној листи према српском правопису и ћириличким писмом, а могу да буду наведени и према правопису и писму националне мањине, при чему редослед одређује предлагач.

(7) На изборној листи међу свака три кандидата по редоследу на изборној листи (прва три места, друга три места и тако до краја листе) мора да буде најмање по један кандидат – припадник оног пола који је мање заступљен на изборној листи.

(8) Ако изборна листа не испуњава садржинске услове из овог члана, сматраће се да садржи недостатке за проглашење.

Назив предлагача изборне листе

Члан 16.

(1) Ако изборну листу подноси група бирача, назив предлагача мора да на почетку назива садржи ознаку „Група бирача”. Ако група бирача има назив, дужна је да у изборној листи као назив предлагача, после ознаке „Група бирача”, наведе свој назив из споразума о образовању групе бирача. Назив групе бирача не може да садржи речи „странка” или „удружење” ни у једном падежу, нити назив регистроване политичке странке или регистрованог удружења.

(2) Ако изборну листу подноси удружење, дужно је да у изборној листи свој назив као предлагача изборне листе наведе према називу из акта о регистрацији удружења.

(3) Ако изборну листу подноси политичка странка националне мањине, дужна је да у изборној листи свој назив као предлагача изборне листе наведе према називу из акта о регистрацији политичке странке.

Назив изборне листе

Члан 17.

(1) Изборна листа има назив који одређује предлагач изборне листе.

(2) У назив изборне листе може се укључити и име и презиме једног лица (носилац изборне листе), уз његову писмену сагласност, дату на обрасцу који прописује Комисија.

(3) Назив изборне листе не може да садржи имена историјских и измишљених личности.

(4) Ако изборну листу предлаже група бирача, назив изборне листе садржи назив утврђен споразумом о образовању групе бирача. Назив изборне листе групе бирача не може да садржи речи „удружење“ и „странка“ ни у једном падежу, нити назив регистрованог удружења или регистроване политичке странке.

(5) Ако изборну листу предлаже удружење, назив изборне листе може да садржи назив удружења, који се наводи према називу удружења из акта о његовој регистрацији.

(6) Ако изборну листу предлаже политичка странка националне мањине, назив изборне листе мора да садржи назив политичке странке из акта о њеној регистрацији.

(7) Назив изборне листе коју предлаже група бирача или удружење не може да упућује на назив цркве и верске заједнице.

(8) Назив изборне листе наводи се на српском језику и ћириличким писмом, а може се навести и на језику и писму националне мањине.

Документација која се доставља уз изборну листу

Члан 18.

(1) Уз изборну листу прилаже се следећа документација:

1) изјава сваког кандидата да прихвата кандидатуру за члана националног савета, оверена у складу са законом којим се уређује оверавање потписа, на обрасцу који прописује Комисија;

2) сагласност носиоца изборне листе (ако је одређен) да буде носилац изборне листе, на обрасцу који прописује Комисија;

3) овлашћење лица које је предлагач овластио да поднесе изборну листу, на обрасцу који прописује Комисија, ако изборну листу подноси удружење или политичка странка националне мањине;

4) изјаве бирача да подржавају изборну листу, оверене у складу са законом којим се уређује оверавање потписа. Изјаве бирача морају бити сортиране по азбучном реду презимена јавних бележника који су оверили потписе. Изјаве бирача које су на територији градова/општина где нису именовани јавни бележници оверене у основним судовима, судским јединицама и пријемним канцеларијама основних судова разврставају се по азбучном реду града/општине на чијој територији су оверене;

5) списак бирача који подржавају изборну листу, сређен по азбучном реду презимена бирача, израђен у писменом и електронском облику (ЦД или ДВД), тако да списак у оба облика буде истоветан, а који потписује лице које подноси изборну листу, на обрасцу који прописује Комисија. Списак у електронском облику треба да буде израђен у Excel програму у табели објављеној на интернет страници Комисије www.rik.parlament.gov.rs;

6) оверен споразум о образовању групе бирача, ако изборну листу предлаже група бирача;

7) оверена копија статута удружења, ако изборну листу предлаже удружење.

(2) Изборну листу својим потписима мора подржати најмање 1%, а не мање од 50 бирача уписаних у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира.

(3) За утврђивање најмањег броја потписа бирача потребног за подршку изборној листи, меродавно је решење министарства надлежног за вођење посебног бирачког списка о привременом закључењу посебног бирачког списка.

(4) Бирач може својим потписом подржати изборну листу само једног предлагача.

(5) Обрасце за подношење изборне листе прописује Комисија посебним актом и објављује их у року од пет дана од доношења одлуке о расписивању избора.

Недостаци изборне листе

Члан 19.

(1) Када Комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, донеће решење о одбацивању изборне листе.

(2) Када Комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који онемогућују проглашење изборне листе, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се предлагачу изборне листе налаже да, најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка, отклони те недостатке. У закључку се предлагачу изборне листе указује на начин отклањања недостатака.

(3) Када Комисија утврди да изборна листа садржи недостатке, односно ако утврди да недостаци нису отклоњени, или нису отклоњени у прописаном року, донеће у наредних 48 часова решење о одбијању проглашења изборне листе.

Проглашење изборне листе

Члан 20.

(1) Комисија проглашава изборну листу предлагача одмах по пријему изборне листе и пратеће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе.

(2) Решење о проглашењу изборне листе из става 1. овог члана Комисија доставља без одлагања предлагачу.

(3) Предлагач проглашене изборне листе може повући изборну листу најкасније до дана утврђивања збирне изборне листе.

Члан 21.

(1) У случају да се за изборе за чланове одређеног националног савета не пријави ниједна изборна листа, односно да ниједна пријављена изборна листа не буде проглашена, Комисија доноси решење о обустављању поступка избора чланова тог националног савета.

(2) Када решење о обустављању поступка избора чланова националног савета постане правноснажно, Комисија о њему обавештава министарство надлежно за људска и мањинска права.

IV. ЗБИРНА ИЗБОРНА ЛИСТА

Члан 22.

(1) Збирна изборна листа за избор сваког националног савета посебно, садржи све изборне листе, са личним именима свих кандидата и подацима о години рођења, занимању и пребивалишту.

(2) Редослед изборних листа на збирној изборној листи утврђује се према редоследу њиховог проглашавања.

(3) Комисија утврђује збирне изборне листе кандидата за чланове сваког националног савета посебно и објављује их у „Службеном гласнику Републике Србије“, најкасније 10 дана пре дана одржавања избора.

Члан 23.

(1) Комисија неће утврдити збирну изборну листу ако број кандидата на проглашеним изборним листама буде мањи од броја чланова националног савета који се бира.

(2) У случају из става 1. овог члана, Комисија доноси решење о обустављању поступка избора чланова тог националног савета.

(3) Када решење о обустављању поступка избора чланова националног савета постане правноснажно, Комисија о њему обавештава министарство надлежно за људска и мањинска права.

V. БИРАЧКА МЕСТА

Надлежност за одређивање бирачких места

Члан 24.

(1) Комисија одређује и оглашава у „Службеном гласнику Републике Србије“ бирачка места на којима ће се гласати на изборима, најкасније 20 дана пре дана одржавања избора.

(2) Комисија одређује бирачка места у сарадњи са општинским/градским управама, односно општинским управама градских општина града Београда (у даљем тексту: општинске/градске управе).

(3) Бирачка места унутар завода за извршење заводских санкција одређују се у складу са примљеним подацима министарства надлежног за послове правосуђа о броју бирача који ће се на дан избора налазити у притвору или издржавању заводске санкције, који се Комисији достављају најкасније 25 дана пре дана одржавања избора.

(4) Комисија, у сарадњи са министарством надлежним за послове одбране и општинским/градским управама, одређује на којим ће већ одређеним бирачким местима гласати бирачи који ће на дан избора бити на одслужењу војног рока, војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије.

Начин одређивања бирачких места

Члан 25.

(1) Бирачко место одређује се за гласање најмање 100, а највише 2.500 бирача.

(2) У изузетним случајевима, може се одредити бирачко место и за гласање мање од 100 бирача, ако би, због просторне удаљености или неповољног географског положаја, бирачима гласање на другом бирачком месту било знатно отежано.

(3) Бирачко место може да обухвати подручје једне или више јединица локалне самоуправе, део насељеног места, једно насељено место или више насељених места.

(4) За свако бирачко место одређује се: број бирачког места, назив бирачког места, адреса бирачког места и подручје с којег гласају бирачи на том бирачком месту.

(5) За бирачка места се, по правилу, одређују просторије у јавној својини, а само изузетно и просторије у приватној својини.

(6) Предлог општинске/градске управе да бирачко место буде у објекту у приватној својини мора бити образложен.

(7) Бирачко место не може да буде у објекту у власништву политичке странке или који користи политичка странка, као и објекту у власништву кандидата за члана националног савета, или члана његове породице.

(8) Приликом одређивања бирачког места, водиће се рачуна да бирачко место буде приступачно особама са инвалидитетом.

(9) За бирачка места се, где год је то могуће, одређују просторије у приземљу/партеру објекта у којем се налази бирачко место.

(10) Сви објекти у којима се налазе просторије одређене као бирачка места, без обзира на то да ли су у јавној или приватној својини, док траје гласање сматрају се објектима у јавној употреби, у смислу Закона о кретању уз помоћ пса водича („Службени гласник РС“, број 29/15).

Уређивање бирачких места

Члан 26.

(1) Радно тело је дужно да у сарадњи са општинском/градском управом благовремено обезбеди да простор који је одређен као бирачко место буде припремљен и отворен за гласање.

(2) Просторија за гласање мора да буде уређена на начин који омогућује тајност гласања, у складу са правилима о раду бирачких одбора.

(3) На бирачком месту видно се истичу број и назив бирачког места, народна застава Републике Србије, збирне изборне листе кандидата за чланове националних савета и извод из решења о одређивању бирачких места.

(4) На бирачком месту и на 50 метара од бирачког места забрањено је истицање симбола предлагача изборних листа и другог изборног пропагандног материјала.

(5) Бирачки одбор обезбедиће лицима која надгледају, односно прате рад бирачког одбора (представницима предлагача проглашених изборних листа и посматрачима) одговарајуће место са кога могу да прате ток гласања и утврђивање резултата гласања.

VI. ПОСЕБНИ БИРАЧКИ СПИСКОВИ

Упис и промене у посебном бирачком списку

Члан 27.

(1) Општинска/градска управа која је надлежна за ажурирање дела посебног бирачког списка одређене националне мањине, врши упис бирача који нису уписани у посебан бирачки списак, као и промену података у посебном бирачком списку, све до његовог закључења, односно најкасније 15 дана пре дана одржавања избора.

(2) Од закључења посебних бирачких спискова националних мањина (у даљем тексту: бирачки списак), па до 72 часа пре дана одржавања избора, упис бирача који нису уписани у бирачки списак и промене у бирачком списку врши министарство надлежно за вођење бирачког списка.

Закључење бирачког списка и објављивање укупног броја бирача

Члан 28.

(1) Министарство надлежно за вођење бирачког списка решењем закључује бирачки списак 15 дана пре дана одржавања избора и у решењу утврђује укупан број бирача за сваку националну мањину, као и број бирача по бирачком местима, и то укупно за свако бирачко место и разврстано по националним мањинама.

(2) У укупан број бирача не улази број бирача који су уписани у посебне изводе из бирачког списка за гласање бирача који ће се на дан избора налазити на одслужењу војног рока, на војној вежби, или на школовању у јединицама или установама Војске Србије, односно бирача који ће се на дан избора налазити у притвору или издржавању заводских санкција.

(3) Решење о закључењу бирачког списка министарство надлежно за вођење бирачког списка објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ у року од 24 часа од његовог доношења и доставља га Комисији.

Достављање извода из бирачког списка

Члан 29.

Министарство надлежно за вођење бирачког списка саставља оверене изводе из бирачког списка и посебне изводе из бирачког списка за свако бирачко место и сваку националну мањину и доставља их Комисији у року од 48 часова од закључења бирачког списка.

Достава решења о накнадним променама у бирачком списку

Члан 30.

(1) Министарство надлежно за вођење бирачког списка доставља Комисији сва решења на којима се заснивају промене у бирачком списку, које је донело од закључења бирачког списка до 72 часа пре дана одржавања избора.

(2) У случају да се решењем о измени података у бирачком списку мења бирачко место на којем бирач гласа, то решење мора да садржи ознаку и бирачког места са којег се бирач брише и ознаку бирачког места на које се бирач уписује.

Унос података из решења о накнадним променама у бирачком списку

Члан 31.

(1) Комисија, на основу решења министарства надлежног за вођење бирачког списка из члана 30. овог упутства, уноси измене у изводе из бирачког списка и посебне изводе из бирачког списка, узимајући у обзир само она решења која је примила најмање 48 часова пре дана одржавања избора.

(2) Упис промена у извод из бирачког списка и посебан извод из посебног бирачког списка уноси се према подацима из решења на којима се заснивају промене у бирачком списку, почев од редног броја 1, на крају извода из бирачког списка, на посебној страни, под називом: „Накнадне промене”.

Утврђивање и објављивање коначног броја бирача

Члан 32.

Комисија, одмах након уноса измена из члана 30. овог упутства, утврђује и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ коначан број бирача за сваку националну мањину, као и број бирача по бирачким местима, и то укупан за свако бирачко место и разврстан по националним мањинама.

VII. ОБАВЕШТЕЊЕ О ДАНУ И ВРЕМЕНУ ОДРЖАВАЊА ИЗБОРА

Члан 33.

(1) Доставу обавештења бирачима о дану и времену одржавања избора, са бројем и адресом бирачког места на коме бирач гласа и бројем под којим је уписан у извод из бирачког списка, врши општинска/градска управа.

(2) Доставка обавештења из става 1. овог члана врши се најкасније пет дана пре дана одржавања избора.

VIII. ПРЕДАЈА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА БИРАЧКИМ ОДБОРИМА ПРЕ ГЛАСАЊА

Обезбеђивање изборног материјала

Члан 34.

(1) Изборни материјал за спровођење избора обезбеђује Комисија.

(2) Општинске/градске управе за сваки бирачки одбор благовремено обезбеђују:

- 1) гласачку кутију;
- 2) параване за обезбеђивање тајности гласања;
- 3) два спреја за обележавање прста бирача;
- 4) две УВ лампе;
- 5) врећу за одлагање изборног материјала, сигурносне затворнице за печатење вреће и налепницу за обележавање вреће;
- 6) прибор за писање;
- 7) прибор за печатење гласачких кутија и другог изборног материјала (печат и печатни восак);
- 8) коверте за одлагање гласачких листића и потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места;
- 9) остали материјал (маказе, селотејп, батерије, лењир и др).

(3) Општинске/градске управе и управе градских општина града Београда дужне су да благовремено обезбеде простор за безбедно чување изборног материјала и да се старају о томе да простор који је одређен као бирачко место буде уређен на начин који је прописан законом, правилима о раду бирачких одбора и овим упутством и отворен за гласање.

Члан 35.

(1) Комисија за сваки бирачки одбор обезбеђује следећи изборни материјал:

- 1) збирне изборне листе кандидата за чланове сваког националног савета који се бира на бирачком месту;
- 2) решење о одређивању бирачког места (извод);
- 3) решење о образовању бирачког одбора;
- 4) изводе из бирачког списка за гласање на бирачком месту за сваки национални савет који се бира на бирачком месту, укључујући и посебне изводе за гласање бирача у притвору или издржавању заводске санкције;
- 5) посебне изводе из бирачког списка за гласање бирача на одслужењу војног рока, војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије;
- 6) потребан број гласачких листића, који одговара броју бирача који су уписани у изводе из тач. 4) и 5) овог члана;
- 7) контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;
- 8) образац потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места;

9) обрасце записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања на изборима за чланове сваког националног савета који се бира на бирачком месту (у даљем тексту: Записник о раду бирачког одбора), у шест примерака;

10) образац евиденције о присуству чланова и заменика чланова бирачког одбора на бирачком месту;

11) спискове представника предлагача изборних листа за надгледање рада бирачких одбора;

12) овлашћења посматрача за праћење рада бирачких одбора;

13) правила о раду бирачких одбора;

14) народну заставу Републике Србије;

15) идентификационе картице за чланове бирачких одбора.

(2) Материјал из става 1. тач. 8), 11) и 12) овог члана, радно тело предаје општинској/градској управи, која га умножава у потребан број примерака.

Предаја изборног материјала преко радног тела

Члан 36.

(1) Штампани изборни материјал Координатор преузима од Јавног предузећа „Службени гласник“ најкасније 72 часа пре дана одржавања избора.

(2) Изборни материјал из члана 35. овог упутства, Координатор радном телу предаје у седишту управног округа, а за град Београд у штампарији Јавног предузећа „Службени гласник“.

(3) Предаја из става 2. овог члана врши се најкасније 72 часа пре дана одржавања избора. О обављеној примопредаји изборног материјала сачињава се записник на обрасцу који прописује Комисија.

(4) Радно тело примљени материјал, заједно с материјалом из члана 34. овог упутства, који је обезбедила општинска/градска управа, односно управа градске општине Београда, предаје бирачким одборима у седишту општине/града, најкасније 48 часова пре дана одржавања избора. О обављеној примопредаји изборног материјала сачињава се записник на обрасцу који прописује Комисија, чији један примерак општинска/градска управа чува најмање четири године.

(5) Након предаје изборног материјала бирачким одборима, изборни материјал се ставља у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству чланова радног тела и бирачког одбора печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји из става 4. овог члана. Врећа са изборним материјалом не сме се отворати пре него што се бирачки одбор на дан гласања окупи на бирачком месту.

IX. ПРЕДАЈА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА КОМИСИЈИ ПОСЛЕ ГЛАСАЊА

Предаја изборног материјала преко радног тела

Члан 37.

(1) Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачки одбор без одлагања предаје радном телу у згради општине/града, следећи изборни материјал:

1) прве примерке записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања на изборима за чланове сваког националног савета који су бирани на бирачком месту,

2) изводе из бирачког списка и посебне изводе из бирачког списка по којима се гласало на бирачком месту на изборима за чланове сваког националног савета;

3) запечаћени коверат у којем је контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;

4) запечаћене коверте у које су стављени неупотребљени гласачки листићи за гласање на изборима за чланове сваког националног савета који је биран на бирачком месту посебно;

5) запечаћене коверте у које су стављени неважећи гласачки листићи за гласање на изборима за чланове сваког националног савета који је биран на бирачком месту посебно;

6) запечаћене коверте у које су стављени важећи гласачки листићи за гласање на изборима за чланове сваког националног савета који је биран на бирачком месту посебно;

7) запечаћене коверте у које су стављене потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места за гласање на изборима за чланове сваког националног савета посебно;

8) сигурносну затворницу која је коришћена за печење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између радног тела и бирачког одбора пре гласања.

(2) О примопредаји из става 1. овог члана саставља се записник на обрасцу који прописује Комисија. Један примерак овог записника чува се у општинској/градској управи најмање четири године, док један примерак радно тело обавезно предаје Координатору.

(3) Пошто се обави примопредаја материјала из става 1. овог члана, материјал из става 1. тач. 3)-6) и тачке 8) овог члана ставља се у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству чланова радног тела и чланова бирачког одбора који су предали материјал печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји из става 2. овог члана. Врећа се обавезно обележава налепницом која садржи назив града/општине и редни број бирачког места. Запечаћена врећа се може отворити само на основу одлуке Комисије, осим у случају из члана 39. став 5. овог упутства.

(4) Записник о раду бирачког одбора, извод из бирачког списка, посебан извод из бирачког списка и коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места не стављају се у врећу са осталим изборним материјалом, већ их радно тело пакује одвојено од осталог изборног материјала и тако одвојено предаје Координатору.

Члан 38.

(1) Приликом предаје изборног материјала радном телу након гласања, бирачки одбор предаје и попуњени образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора.

(2) Евиденција из става 1. овог члана сачињава се у два примерка, од којих један остаје код општинске/градске управе, а други се предаје радном телу.

Члан 39.

(1) Пошто преузме изборни материјал од свих бирачких одбора, радно тело тај материјал одмах предаје Координатору у седишту управног округа.

(2) Радна тела за град Београд изборни материјал преузет од свих бирачких одбора, Координатору предају у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14.

(3) Уз изборни материјал преузет од бирачког одбора, радно тело Координатору предаје и један примерак записника о примопредаји изборног материјала после гласања између бирачког одбора и радног тела, као и један примерак евиденција о присуству чланова бирачког одбора на бирачком месту.

(4) О примопредаји из ст. 1. и 2. овог члана саставља се записник на обрасцу који прописује Комисија.

(5) Координатор је овлашћен да провери садржај запечаћене вреће са изборним материјалом коју је примио од радног тела, у присуству радног тела.

(6) Пошто изврши проверу из става 5. овог члана, Координатор, у присуству радног тела, врећу са изборним материјалом печати новом сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји из става 4. овог члана. Запечаћена врећа се може поново отворити само на основу одлуке Комисије.

Члан 40.

Примопредаји изборног материјала између радног тела и бирачких одбора, пре и после гласања, могу да присуствују представници предлагача изборних листа. Присуствовање примопредаји изборног материјала омогућиће се само оним лицима која приложе овлашћење предлагача изборне листе за присуствовање примопредаји. Овлашћење мора да садржи име и презиме лица које се овлашћује и број његове личне карте.

X. СТАНДАРДИ ЗА ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ**Гласачки листићи****Члан 41.**

(1) Број гласачких листића који се штампају мора да буде једнак броју бирача који су уписани у бирачки списак за сваку националну мањину чији се национални савет бира.

(2) Комисија решењем, које се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“, утврђује број гласачких листића који се штампа, као и број резервних гласачких листића.

(3) Број резервних гласачких листића за сваки национални савет који се бира не може да буде већи од 0,5% од укупног броја бирача сваке националне мањине, нити мањи од 10, с тим да тај број може да буде и већи, у складу са коначним бројем бирача који утврди Комисија.

(4) Комисија прописује текст, облик и изглед гласачких листића.

Употреба језика и писама

Члан 42.

(1) Текст образаца за подношење изборне листе, текст збирне изборне листе, текст гласачког листића, текст обрасца записника о раду бирачког одбора и текст уверења о избору за члана националног савета националне мањине штампају се на српском језику, ћирилицом.

(2) Ако су језик и писмо националне мањине чији се национални савет бира у службеној употреби у најмање једној јединици локалне самоуправе, текстови материјала из става 1. овог члана штампају се двојезично, односно и на језику и писму националне мањине, и то тако што се текст на језику и писму националне мањине штампа испод текста на српском језику и ћирилици, у истом облику и са истом величином слова.

Припрема за штампање гласачких листића

Члан 43.

(1) Након доношења одлуке о тексту и изгледу гласачких листића, Комисија сачињава узорак гласачког листића који оверава председник Комисије својим потписом и печатом Комисије.

(2) На основу овереног узорка гласачког листића, штампарија израђује графичке плоче.

(3) Процес штампања започиње стављањем графичких плоча у машине за штампање, у присуству представника Комисије.

(4) По пуштању у погон штампарских машина, први примерци гласачких листића се на лицу места уништавају све док се не одштампа гласачки листић који задовољава оптималне графичке стандарде.

(5) Први одштампани гласачки листић који испуњава оптималне графичке стандарде, председник Комисије упоређује са овереним узорком гласачког листића.

(6) Пошто утврди да је одштампани примерак гласачког листића подударан са овереним узорком, председник Комисије својим потписом одобрава штампање гласачких листића у утврђеном броју примерака.

(7) Одмах по завршетку штампања, комисија коју чине представници Комисије, предлагача изборних листа и штампарије уништава компјутерску припрему за израду графичких плоча и графичке плоче.

(8) О уништавању компјутерске припреме и графичких плоча саставља се записник, а уништене графичке плоче се предају Комисији.

Надзор над штампањем

Члан 44.

- (1) Штампање гласачких листића надзире Комисија.
- (2) Комисија је дужна да омогући јавност штампања гласачких листића.
- (3) Представници предлагача изборних листа имају право да присуствују штампању, бројању и паковању гласачких листића и достављању гласачких листића Комисији, радним телима, односно бирачким одборима.
- (4) Комисија је дужна да благовремено обавести предлагаче изборних листа о томе да њихови представници имају право да присуствују штампању, бројању, паковању и достављању гласачких листића, као и о томе где се одвијају и кад почињу те радње.
- (5) Овлашћено лице предлагача изборне листе доставља Комисији у писменом облику обавештење о лицима која ће присуствовати штампању, бројању и паковању гласачких листића, у којем се за свако то лице наводи име и презиме, број личне карте и број мобилног телефона.
- (6) Представници предлагача изборних листа који присуствују предаји гласачких листића Комисији и примопредаји гласачких листића радним телима, односно бирачким одборима, морају да имају овлашћење за присуствовање наведеним радњама, које садржи име и презиме представника, број личне карте и број мобилног телефона.
- (7) Јавно предузеће „Службени гласник“ је дужно да води евиденцију присуства представника предлагача изборних листа штампању, бројању и паковању гласачких листића.

Гласачка кутија

Члан 45.

За гласање на изборима користи се гласачка кутија израђена према Упутству о облику и димензијама гласачке кутије („Службени гласник РС“, број 42/00).

Спреј за обележавање прста бирача

Члан 46.

Обележавање прста бирача као знак да је бирач гласао врши се спрејом од специјалног нерастворљивог УВ мастила, видљивог под посебном светлошћу УВ лампе.

XI. СТАТИСТИЧКА ОБРАДА ПОДАТАКА

Члан 47.

- (1) Статистичку обраду података при спровођењу избора обавља републичка организација надлежна за послове статистике, на основу записника о раду бирачких одбора, које му доставља Комисија.
- (2) Републичка организација надлежна за послове статистике одређује лице које ће, по завршетку гласања, присуствовати примопредаји

изборног материјала између бирачких одбора и радних тела и извршити логичко-рачунску контролу података у записницима о раду бирачких одбора, као и припремити податке о привременим резултатима избора.

(3) Предлагачи изборних листа имају право да присуствују статистичкој обради података о резултатима избора.

(4) Овлашћено лице предлагача изборне листе доставља Комисији у писменом облику обавештење о лицима која ће присуствовати статистичкој обради података о резултатима избора, са подацима о лицима која ће присуствовати обради, и то: именом и презименом, пребивалиштем и адресом стана и бројем личне карте.

Члан 48.

Ако у записнику о раду бирачког одбора постоје логичко-рачунске грешке које су последица очигледне омашке у попуњавању записника, а које не утичу на утврђивање резултата избора, Координатор је овлашћен да, у сарадњи са представницима републичке организације надлежне за послове статистике, у седишту Комисије, изврши и парафира исправке тих омашки, ако у записнику о раду бирачког одбора:

1) није уписан број укупно уписаних бирача или се уписани број разликује од коначног броја бирача утврђеног решењем Комисије о утврђивању коначног броја бирача;

2) није уписан број важећих гласачких листића, а збир броја неважећих гласачких листића и броја гласова које је појединачно добила свака изборна листа је једнак броју гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији;

3) није уписан број неважећих гласачких листића, а збир броја гласова које је добила свака изборна листа је једнак или мањи од броја гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији;

4) број примљених гласачких листића није једнак збиру неупотребљених гласачких листића и броја бирача који су гласали, а сви остали резултати гласања су логичко-рачунски исправни.

Члан 49.

(1) Извештај са укупним резултатима избора за сваки национални савет Комисија утврђује и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“ у року од 96 часова од часа завршетка гласања.

(2) Од завршетка гласања до објављивања резултата избора, Комисија објављује привремене податке о резултатима избора.

(3) Комисија на својој интернет страници објављује резултате гласања за сваки национални савет по бирачким местима.

XII. НАДГЛЕДАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ РАДА ОРГАНА И ТЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Представници предлагача проглашених изборних листа

Члан 50.

(1) Рад органа за спровођење избора могу надгледати представници предлагача проглашених изборних листа.

(2) За надгледање рада Комисије предлагач проглашене изборне листе може да овласти до два своја представника, с тим да седници Комисије може да присуствује само један представник предлагача проглашене изборне листе.

(3) За надгледање рада бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања, предлагач проглашене изборне листе може да овласти до два своја представника.

(4) Један представник предлагача проглашене изборне листе може да буде овлашћен за надгледање рада више бирачких одбора, с тим да за надгледање рада једног бирачког одбора могу да буду одређена само два лица.

(5) За надгледање рада органа за спровођење избора предлагач изборне листе може да овласти пунолетног држављанина Републике Србије.

(6) За надгледање рада органа за спровођење избора предлагач изборне листе не може да овласти кандидата за члана националног савета или члана органа и тела ангажованих на спровођењу избора.

(7) Представници предлагача проглашене изборне листе могу да надгледају рад само оних бирачких одбора који спроводе изборе за чланове националног савета на којима учествује предлагач проглашене изборне листе.

(8) О својим представницима овлашћеним за надгледање рада Комисије, предлагач проглашене изборне листе обавештава Комисију најкасније пет дана пре дана одржавања избора.

(9) О својим представницима овлашћеним за надгледање рада бирачких одбора по јединицама локалне самоуправе и бирачким местима, предлагач проглашене изборне листе обавештава Комисију најкасније десет дана пре дана одржавања избора, на обрасцу који прописује Комисија.

(10) Представницима предлагача изборне листе овлашћеним за надгледање рада органа за спровођење избора Комисија издаје одговарајуће акредитације у које се уписују неопходни подаци наведени у обавештењу Комисији о представницима предлагача изборне листе.

(11) Благовремено примљена обавештења из става 9. овог члана, Комисија доставља бирачким одборима, преко радних тела.

(12) Лицу које се налази на списку овлашћених представника предлагача изборне листе, достављеном бирачком одбору од стране Комисије, и које на бирачко место дође са акредитацијом коју му је издала Комисија, бирачки одбор је дужан да омогући да несметано надгледа рад бирачког одбора у свим фазама његовог рада, почев од припреме за отварање бирачког места до утврђивања резултата избора.

(13) Трошкове надгледања рада органа за спровођење избора сносе предлагачи проглашених изборних листа чији представници надгледају рад органа за спровођење избора.

Домаћи посматрачи

Члан 51.

(1) Заинтересована регистрована удружења чији се циљеви остварују у области избора и заштите људских и мањинских права, која желе да прате рад органа за спровођење избора, подносе пријаву Комисији најкасније пет дана пре дана одржавања избора, на обрасцу који прописује Комисија.

(2) Уз пријаву се прилаже извод из Регистра удружења и списак лица која се пријављују за посматраче рада органа за спровођење избора (домаћи посматрачи), на обрасцу који прописује Комисија.

(3) Удружење може за посматрача да пријави пунолетног држављанина Републике Србије.

(4) Удружење не може за посматрача да пријави кандидата за члана националног савета или члана органа и тела ангажованих на спровођењу избора.

(5) За праћење рада Комисије удружење може да пријави највише два посматрача.

(6) За праћење рада појединог бирачког одбора удружење може да пријави највише једног посматрача.

(7) Испуњеност услова за праћење рада органа за спровођење избора, председавајући констатује на седници Комисије, на основу извештаја секретара Комисије.

Страни посматрачи

Члан 52.

(1) Заинтересоване међународне и стране организације и удружења која желе да прате рад органа за спровођење избора подносе пријаву Комисији најкасније десет дана пре дана одржавања избора, на обрасцу који прописује Комисија. Уз пријаву се прилаже и списак лица која се пријављују за посматраче рада органа за спровођење избора (страни посматрачи), као и преводилаца који ће бити у пратњи пријављених посматрача, на обрасцу који прописује Комисија.

(2) Пријаву и списак из става 1. овог члана, Комисија без одлагања доставља министарству надлежном за спољне послове, ради давања мишљења, које је дужно да мишљење о пријави Комисији достави у року од три дана од дана њеног пријема.

(3) У случају позитивног мишљења министарства надлежног за спољне послове, председавајући, на основу извештаја секретара Комисије, на седници Комисије констатује да је међународној или страниј организацији, односно удружењу одобрено праћење рада органа за спровођење избора.

Члан 53.

(1) Заинтересовани представници страних држава који желе да прате рад бирачких одбора, подносе пријаву Комисији, преко министарства надлежног за спољне послове, најкасније десет дана пре дана одржавања избора, на обрасцу који прописује Комисија. Уз пријаву се прилаже и списак

лица која се пријављују за посматраче рада бирачких одбора на спровођењу избора (страни посматрачи), као и преводилаца који ће бити у пратњи пријављених посматрача, на обрасцу који прописује Комисија.

(2) Министарство надлежно за спољне послове прослеђује пријаву и списак из става 1. овога члана са мишљењем Комисији у року од три дана од дана њиховог пријема.

(3) У случају позитивног мишљења министарства надлежног за спољне послове, председавајући, на основу извештаја секретара Комисије, на седници Комисије констатује да је представницима стране државе одобрено праћење рада бирачких одбора на спровођењу избора.

Овлашћење и акредитације посматрача

Члан 54.

(1) По констатацији о испуњености услова за праћење рада Комисије, односно бирачких одбора, Комисија подносиоцу пријаве издаје одговарајуће овлашћење за праћење рада органа за спровођење избора, а домаћим и страним посматрачима и преводиоцима одговарајуће акредитације у које се уписују неопходни подаци из списка приложеног уз пријаву.

(2) Трошкове праћења рада органа за спровођење избора сnose подносиоци пријаве чији посматрачи прате изборе.

Положај представника предлагача изборних листа и посматрача

Члан 55.

(1) Представници предлагача изборних листа који надгледају рад органа за спровођење избора, посматрачи, као и преводиоци у пратњи посматрача, дужни су да акредитације које им је издала Комисија носе на видном месту.

(2) Органи за спровођење избора су дужни да представницима предлагача изборних листа, као и посматрачима и преводиоцима у њиховој пратњи, омогуће несметано надгледање, односно праћење сваке изборне радње. Преводилац нема право да на бирачком месту борави сам, без посматрача у чијој је пратњи.

(3) Комисија и бирачки одбори су дужни да у записницима о свом раду констатују присуство представника предлагача изборних листа и посматрача.

(4) Представници предлагача изборних листа и посматрачи дужни су да поступају по правилима о одржавању реда на бирачком месту.

(5) Представници предлагача изборних листа имају право да изнесу примедбе на рад бирачког одбора приликом спровођења гласања и утврђивања резултата гласања, које се уносе у записник о раду бирачког одбора.

(6) Бирачки одбор може да са бирачког места удаљи представника предлагача изборне листе или посматрача ако се не придржавају правила о одржавању реда на бирачком месту, ако на бирачком месту користе мобилни телефон или друга средства веза и комуникација, а посебно ако ометају рад бирачког одбора.

(7) Бирачки одбор је дужан да о удаљењу представника предлагача изборне листе или посматрача и разлозима за удаљење одмах обавести Комисију, преко радног тела.

(8) Комисија може да посматрачу одузме овлашћење и акредитацију уколико се посматрач не понаша у оквиру својих овлашћења.

XIII. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Члан 56.

(1) Средства за спровођење избора користе се за:

- набавку, штампање и превођење изборног материјала;
- накнаде за рад чланова Комисије;
- накнаде за рад чланова бирачких одбора;
- накнаде за рад чланова радних тела;
- накнаде за рад општинских/градских управа на обављању послова утврђених овим упутством;
- накнаде за рад запослених у Служби Народне скупштине и других лица ангажованих да за Комисију обављају стручне и друге послове у вези са спровођењем избора;
- накнаде за службена путовања председника и чланова Комисије, као и запослених у Служби Народне скупштине и других лица ангажованих у вези са спровођењем избора, у складу са важећим прописима;
- обуке чланова радних тела и бирачких одбора;
- статистичку обраду резултата гласања;
- набавку канцеларијског и осталог потрошног материјала;
- превозничке, ПТТ, угоститељске и друге услуге.

(2) Налогодавци за располагање средствима су председник Комисије, секретар Комисије и њихови заменици.

XIV. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Обрасце за спровођење изборних радњи Комисија прописује у року од пет дана од дана доношења одлуке о расписивању избора.

Члан 58.

Ово упутство ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.